

Mr. Mugosa: Number of Affected Women Grows**Tue, 02/12/08****DAN, Occasions****pag. 10****PUBLIC HEALTH INSTITUTE EVALUATES 388 CITIZENS ARE HIV-INFECTED**

Director of Public Health Institute, Mr. Boban Mugosa, stated that according to evaluation of that institution done by methodology of the World Health Organisation (SZO), Montenegro has 388 HIV-infected persons, from the age of 15 to 49. On press conference he said that of that figure 24 are women while in the past year one child infected by mother was registered.

-It especially worries that there is the increase of number of affected women in the past year. It certainly isn't good and we must do everything to encircle larger number of people, especially women, particularly when speaking about mother-to-child infection transmission. It is a part for which we believe to be a step back from all activities. In next year, we will make the Strategy of Mother-to-Child Infection Transmission, bespoke Mr. Mugosa, on the occasion of December 1st – World AIDS Day.

On the other hand, official data of the Institute give less cruel picture of HIV problem in our country. Mr. Mugosa says that starting from the beginning of the epidemic in 1989, 86 infected are registered, of which 45 persons are affected with AIDS and 29 died.

-Now we have 41 HIV-positive persons and 16 affected with AIDS. 24 are under ambulatory care, while 32 persons are under medical control, said Mr. Mugosa.

Most often way of disease transmission, he added, is sexual way – 82%, heterosexual 51 and bi-homosexual 31%.

-Mostly targeted groups are men who have sex with men, 31%, than sailors and their partners and tourist and hospitality workers. Regarding gender, men are more infected. Considering ways of transmission, sexual most active population from 20 to 45 years, is mostly affected. We have HIV-infected persons of the age of 50, stressed Mr. Mugosa, adding that till now there are no infected through blood transfusion in Montenegro.

The Minister of Health, Mr. Miodrag Radunovic, evaluated that problem of HIV and AIDS in Montenegro is deeper than it might be concluded according to the registered cases. He emphasised that the Strategy of Fight against HIV and AIDS in Montenegro gives directions for further activities in combating vicious virus and disease.

-Clinic for Infectious Diseases in Podgorica has no treated AIDS patients. All costs for treatment of affected and infected are carried by Health Insurance Fund. I am not familiar about the amount which is appropriate for therapies, but it is about thousands of euro a month. Today in Montenegro we have all medical conditions for treatment of these patients. Only in exceptional situations, and it is a small percent, due to complication they are sent out of our country for treatment in Belgrade, emphasised Mr. Radunovic.

He asserts that our country encompasses diagnostics, treatment, monitoring disease and nursing care of persons with HIV and AIDS, and it provides conditions to respect recommendations of SZO and introduce control of other generation.

-It enables much better monitoring and evaluation of both, epidemic situation and activities. We have enhanced our capacities and coordination among the governmental and nongovernmental sector, and thus made suppositions to offer strong and unique response to that problem, said Mr. Radunovic.

Ms. Skinner: No Rejoice

Presiding of thematic group of the United Nations (UN) in Montenegro, Ms. Noala Skinner, evaluated that in relation to 2000 there is smaller number of HIV-infected in the world and smaller number dies from AIDS.

-That success can refer to people all around the world who take leading rule in stopping AIDS and governments which fulfil promises referring to improvement of universal access to HIV prevention,

treatment, nursing care. But, it is the very start and there is no room for rejoice, she warned. According to her, AIDS is still one of ten most often causes of death in the world and it should make visible progress in combating basic actuators of that epidemic, particularly gender inequality, stigmatisation and discrimination.

No Spared Cities

Mr. Mugosa stated that the problem of HIV involves the entire Montenegro, so that no city is spared from this vicious virus. – However, the biggest number of infected are at the coast and in Podgorica, he says.

2,2mln People Will Die

According to data of the UN Office, at least 33mln people in the world live with HIV. The Office warns that "global AIDS epidemic is stabilised but it is still not on acceptable level".

According to evaluations, SZO expects 2,2mln people will die from AIDS in this year.

Threat and Drug Addicts

Mr. Mugosa added it is good that among intravenous drug users there are no HIV-infected. He explained that 65% of them are hepatitis C-infected and "it witnesses sufficient about a threat if HIV enters that population".

-In that case, the epidemic would threaten that population. Therefore, we must fight to combat misuse of drugs, stressed Mr. Mugosa.

Mr. Radunovic: Clinics Do Not Satisfy

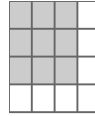
Mr. Radunovic admitted that clinics – infectious, skin, neurological and psychiatric which are located in the park of Petrovici in Podgorica, do not satisfy European standards.

-Master Plan of Development of the Clinical Centre states that these clinics work within the Clinical Centre, where, according to the plan and finances, new ones will be built. Clinic for Infectious Diseases is unconditional and the new will be built. We expect the new to be built till 2010 and equipped till 2012 with assistance of sources of Global Fund, as Mr. Radunovic announced, who could not precise number of sick beds in Clinic for Infectious Diseases.

Condoms Accompanying Information

Representatives of Creative Centre MonteVita have yesterday distributed educative-promotion material to citizens of Bijelo Polje with information about risky behaviours and HIV protection ways. Also, on the occasion of December 1st, World AIDS Day pub "Dublin" and cafés "City" and "Time" have freely distributed brochure about HIV-AIDS and condoms to visitors accompanying ordered drinks. Material was also given to students and pupils of secondary schools.

Director of the Organisation, Doctor Elvir Zvrko, stresses that these activities are an opening into a project of fight against stigma and discrimination which will MonteVita realise during 2009 supported by Global Fund to fight AIDS, Tuberculosis and Malaria (GFATM), as well as the UNDP Office in Montenegro.

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПРОЦЈЕНУЈЕ ДА ЈЕ ХИВ-ОМ
ИНФИЦИРАНО 388 ГРАБАНА

Мугоша: Расте број обољелих жена

Конференција у Влади

Директор Института за јавно здравље **Бобан Мугоша** изјавио је да према процјенама те институције, коју су урадили по методологији Свјетске здравствене организације (СЗО), у Црној Гори је ХИВ-ом заражено 388 особа, од 15 до 49 година. Он је на конференцији за новинаре казао да су од тог броја 27 жене, а да су прошле године регистровани и једно дијете које је инфицирала мајка.

— Чинило забрињавало што у задњој години имамо пораст броја обољелих жена. То никако није добро и морамо учинити све, да активностима које предузимамо на том плану, обухватимо што већи број људи, посебно жена, нарочито оца је у питању пренос инфекције са мајке на дијете. То је дио, за који ми се чини да смо остали један корак иза, иза свих активности. Следеће године ћемо урадити стратегију преноса инфекције са мајке на дијете, поручио је Мугоша, поводом 1. децембра — свјетског Дана борбе против сиде.

— Друге стране, званични подаци Института дају блаву слику проблема ХИВ-а у нашој земљи. Мугоша каже да су од почетка епидемије 1989. године, регистровано 86 инфицираних, од чега је 45 особа обољело од сиде, а 29 умрло. — Сада имамо 41 особу ХИВ позитивну и 16 обољелих од сиде. На амбулантном лијечењу су 24, док су под љекарским надзором 32 особе, рекао је Мугоша.

Нема поштећених градова

Мугоша је навео да проблем ХИВ-а обухвата читаву Црну Гору, те да од тог опаког вируса није један град није поштеђен. — Ручу на срце највише је инфицираних на приморју и у Подгорици, каже он.

Најчешћи пут преноса заразе, додао је он, је сексуалним путем — 82 одсто, хетеросексуалним 51 и би-хомосексуалним 31 одсто.

— Највише погођене групе су мушкарци који имају секс са мушкарцем и то 31 одсто, затим морнари и њихови партнери и туристички и угоститељски радници. У односу на пол, мушкарци су више инфицирани. Када су у питању путеви преноса највише је погођена сексуално најактивнија популација од 20 до 45 година. Инфициране ХИВ-ом имамо и старије особе од 50 година, нагласио је Мугоша, додајући да путем трансфузије крви до сада у Црној Гори није било инфицираних.

Министар здравља **Милош Радуновић** оцијенио је да је проб-

● Прошле године регистровано једно дијете које је мајка инфицирала ХИВ-ом. Вирусом заражене 24 жене

Скинер: Без ликовања

Председавајући тематске групе Уједињених нација (УН) у Црној Гори, **Пола Скинер** оцијенила је да у односу на 2000. годину, у свијету је мање људи заражено ХИВ-ом и мање умре од сиде.

— Тај успех се може приписати људима широм свијета, који преузимају вољство у заустављању АИДС-а, и владама које испуњавају обавеза која се односе на побољшање универзалног приступа превенцији ХИВ-а, лијечењу, њези и бризи. Међутим, то је тек почетак и нема мјеста ликовању, упозорила је она. Према њеним ријечима сиде је и даље један од десет најчешћих узрока смрти у свијету, и треба остварити оптимални напредак у сузбијању основних покретача те епидемије, нарочито родне неправедности, стигматизације и дискриминације.

Умријеће 2,2 милиона људи

Према подацима канцеларије УН најмање 33 милиона људи у свијету живи са ХИВ-ом. У Канцеларији упозоравају да „глобална епидемија сиде се стабилизује, али да је и даље на неприхватљивом нивоу“.

Према процјенама СЗО очекује се да ће ове године од сиде умријети 2,2 милиона људи.

Опасност и наркомани

Мугоша је додао да је добро што међу илутавеним корисницима дрога нема инфицираних ХИВ-ом. Он је објаснио да је 65 одсто њих инфицирано хепатитисом Ц, те да то „довољно говори о опасности ако ХИВ уђе у ту популацију“.

— У том случају запријетела би епидемија унутар те популације. Зато се морамо борити да сузбијемо злоупотребу дрога, истакао је Мугоша.

Радуновић: Клинике не задовољавају

Радуновић је признао да клиничко-инфективна, кожна, невролошка и психијатријска које су смјештене у парку Петровића у Подгорици не задовољавају европске стандарде.

— Мастер планом развоја Клиничког центра зацртано је да те клинике раде у оквиру КЦ, гдје ће се сходно плану и финансијана градити нове. Инфективна клиника је неусловна и градиће се нова. Очекујемо да нова буде изграђена 2010. године, а да је спремно за помоћ средстава Глобалног фонда до 2012. године, изјавио је Радуновић, који није могао да процјени колико у Инфективној клиници има болесничких кревета.

лем ХИВ-а и АИДС-а у Црној Гори дубља, него што би се на основу регистрованих случајева могло закључити. Он је истакао да Стратегија за борбу против ХИВ-а и АИДС-а у Црној Гори даје смернице за даље активности на сузбијању опаког вируса и обољевања.

— На Инфективној клиници у Подгорици нема болесника који се лијече од сиде. Све трошкове за лијечења обољелих и инфицираних сноси Фонд за здравствено осигурање. Не знам тачно колико се за терапије издваја, али су у питању хиљаде евра мјесечно. Ми данас у Црној Гори имамо све медицинске услове за лијечење ових болесника. Само у изузетним ситуацијама, а ради се о малом

проценту, због компликација шаљу се ван наше земље на лијечење у Београду, истакао је Радуновић.

Он тврди да је у нашој земљи заокружена дијагностика, лијечење, праћење болести и њега особа са ХИВ-ом и АИДС-ом, те да су обезбијеђени услови да се испунију препоруке СЗО и уведе надзор друге генерације.

— То омогућава много бољи мониторинг и евалуацију и епидемиолошке ситуације и активности. Оснажили смо капацитете и координацију унутар владиног и невладиног сектора, и тиме створили претпоставке да пружимо снажан и јединствен одговор на тај проблем, навео је Радуновић.

М.М.К.

Кондоми уз информације

Представници Креативног центра МонтеВита дијелили су јуче бједолопским грађанима слухотипно-промотивни материјал са информацијама о ризичним понашањима и начинима заштите од ХИВ-а. Такође, поводом 1. децембра, Свјетског дана борбе против АИДС-а, у шабу „Даблин“ и кафетеру „Сити“ и „Тим“ посетили су, уз поштомачку помоћ, бесплатно добијали брошуру о ХИВ-АИДС-у и кондоме. Материјал је дијелен и студентима и учесницима средњих школа.

Др Директор организације др **Еливр Зирко** истиче да су ове активности увод у пројекат борбе против стигме и дискриминације, које ће МонтеВита реализовати током 2009. године, уз подршку Глобалног фонда за борбу против АИДС-а, туберкулозе и маларије (ГФАТМ), као и канцеларије УНДП-а у Црној Гори.

М.Н.